

A Fővárosi Ítéltábla a **felperes jogi képviselője (felperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, a **I. rendű alperes jogi képviselője (I. rendű alperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt I.rendű alperes neve (**I. rendű alperes címe**) I. rendű, az II.rendű alperes neve (**II. endű alperes címe**) II. rendű és az III.rendű alperes neve (**III. rendű alperes címe**) III. rendű alperesek ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2018. március 22. napján kelt 29.G.41.413/2017/17. számú ítélete ellen, az alperesek 18. számú fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a II. és III. rendű alpereseknek 15 nap alatt 30.000 (harmincezer) forint + áfa, valamint 48.000 (negyvennyolcezer) forint mértékű első és másodfokú együttes perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes mint adós és zálogkötelezett, valamint az **pénzintézet1** mint hitelező és zálogjogosult 2008. május 7-én önálló zálogjoggal biztosított kölcsönszerződést kötött. Az **pénzintézet1** jogutódja az **pénzintézet2** I. rendű alperes, melynek jogutódja az **pénzintézet3** II. rendű alperes. A II. rendű alperes az III.rendű alperes neve-re (III. rendű alperesre) engedményezte követelését.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a perbeli kölcsönszerződés 4.6. pontja, mely szerint „A kölcsön és járulékaik mindenkori összegének megállapítása, illetve a kölcsön folyósításának időpontja és a szerződés alapján fennálló tartozás mindenkori összegének igazolása szempontjából a bank üzleti könyvei és nyilvántartásai az irányadóak, az azokban foglaltakat kell mértékadónak és hitelesnek tekinteni. Ennek megfelelően a szerződő felek a mindenkori fennálló

kölcsön és járuléktartozás mértékének megállapítása tekintetében alávetik magukat a hitelező nyilvántartásai és üzleti könyvei tartalmának, azt magukra nézve kötelezőnek fogadják el."tisztességtelen, ezért semmis. Álláspontja szerint a rendelkezés megfordítja a bizonyítási terhet, amennyiben a szerződéskötést követően az adós nem ért egyet a bank tartozásnyilvántartásával, ugyanis az adósnak kell bizonyítania, hogy tartozása nem egyezik meg a nyilvántartás szerinti összeggel. Mivel e kikötésben alávetette magát az alperes által vezetett könyvekben és nyilvántartásokban foglalt adatoknak, lemondott annak a lehetőségéről is, hogy vita esetén kétsége vonja az alperes által meghatározott összeget. Az így meghatározott tartozás összege a közjegyző előtt közokiratba foglalható, a szerződéskötéskor hatályos Vht. 21. § (1) bekezdése alapján végrehajtási záradékkal ellátható, így a végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben a Pp. 369. § b) pontja szerint bizonyíthatja, hogy az alperesi követelés részben vagy egészben megszűnt, ellentétben a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglaltakkal. Sérelmezte azt is, hogy az adós a közjegyzői okiratban olyan tartozás fennállását ismerte el előre, amely még nem állhatott fenn, szerződésszerű teljesítés esetén be sem következhet. Az alperes kizárta a perbeli kikötéssel a felperest az egyeztetési folyamatból, melynek célja vita esetén annak megállapítása, hogy a felperes szerződésszerűen teljesíti-e a kötelezettségét; ezáltal a kikötés a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (továbbiakban Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés b) pontjába is ütközik. Hivatkozott a szerződéskötéskor hatályos, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 51. § (1) bekezdésére is. Állította, hogy a felperesre vonatkozó nyilvántartásokban, könyvekben szereplő adatok banktitok alá tartoznak, a közjegyző ezen iratokba nem tekinthet be. A Hpt. 51. § (1) bekezdés c) pontja pedig csak a lejárt követelés érvényesítése esetében ad lehetőséget a hitelező banknak az adatok kiadására. A végrehajtási szakban a teljesítés vizsgálat tárgyát nem képezheti, ténytanúsítvány nélkül pedig sem a közokiratba foglalt felmondás, sem a közokiratba foglalt kölcsönszerződés nem felel meg a Vht. rendelkezéseinek. A jelenleg hatályos Vht. 23/C. § (2) bekezdése szerinti feltételek csak a ténytanúsítvánnyal együtt teljesíthetők, a ténytanúsítvány tartalmához pedig a támadott szerződési feltétel hiányában nem fűződhet a Pp. 195. § (6) bekezdése szerinti bizonyító erő.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I. rendű alperes azért, mivel nem jogosultja és nem kötelezettje a perbeli szerződésnek, míg a II-III. rendű alperesek szerint a támadott rendelkezés nem ütközik a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjába. Álláspontjuk szerint a hitelezők nyilvántartási és kimutatási kötelezettsége mind a szerződéskötéskor, mind a jelenleg hatályos Hpt. rendelkezésein alapul. A fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény (Fnyht.), valamint a DH törvények is kötelezik a kölcsöntartozással kapcsolatos nyilvántartás vezetésére. Kiemelték, hogy a Hpt. vélelmet állít fel a nyilvántartások helyessége mellett abban az esetben, ha az ügyfél a kimutatás ellen annak kézhezvételétől számított 60 napon belül kifogással nem él. E rendelkezés a felperes törvényben írt kifogásolási jogát nem zárta el. A közokiratba foglalt kölcsönszerződés alapján fennálló lejárt követelés a Vht. 23/C. § (5) bekezdése alapján záradékolható és végrehajtható. Ezen eljárást a felek közötti kontradiktórius eljárás nem előzi meg. A záradékolásra nem a ténytanúsítvány, hanem a kölcsönszerződés záradékolása alapján kerül sor. Az adós a végrehajtási eljárásban a Vht. 41. § (1) bekezdése alapján valószínűsítheti a követelés alaptalanságát, a bizonyítási terhet pedig nem e rendelkezés, hanem a Pp. szabályai telepítik.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy a felperes mint adós, valamint az **pénzintézet** mint hitelező között 2008. május 7. napján megkötött önálló zálogjoggal biztosított kölcsönszerződés deviza alapú kölcsönhöz I.4.6. pontjának támadott rendelkezése érvénytelen. A II. és III. rendű alpereseket a fentiek türéseire kötelezte, míg az I. rendű alperes tekintetében a keresetet elutasította és döntött a perköltség viselése tárgyában is.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperessel szembeni kereseti kérelmet elutasította, mivel az I. rendű alperes a Hpt. 17/A. §-a szerint a szerződésből eredő jogát és kötelezettségét a II. rendű alperesre átruházta, az átruházás folytán a II. rendű alperes tekinthető szerződést kötő félnek. Az I. rendű alperessel szemben igény már nem érvényesíthető.

A keresetnek helyt adó döntését azzal indokolta, hogy a vizsgált kikötés a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó hátrányára, ezért megállapította annak tisztességtelenségét és ebből eredő semmisségét. A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjai alapján e feltételt olyannak ítélte, amely egyoldalúan, ellentételezés nélkül az alperest jogosítja fel a szerződés alapján fennálló felperesi tartozás összegének kiszámítására, így a teljesítés szerződésszerű voltának megállapítására. Az e kikötés alapján megállapított felperesi tartozás esetén a kölcsönszerződés I.7.1. pontja szerint a hitelező a szerződést felmondhatja, majd a II.A.8. pont szerint kielégítést kereshet a zálogtárgyból anélkül, hogy az adós vitathatná a tartozás összegét a zálogjogból való kielégítést megelőzően. Ez pedig a peres felek közötti szerződéses egyensúlyt a felperes hátrányára megbontja. A felperes csupán a végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti perben vitathatja a tartozását és a bizonyítás a Pp. 369. §-a alapján az adóst terheli, megfordítva a bizonyítási terhet, ugyanis a Pp. 164. §-a alapján a hitelezőnek kell bizonyítania a követelése összecszerűségét. Az, hogy az adós a szerződéskötéskor már előre elismeri a tartozása összegét, tisztességtelen feltételnek minősül. A kölcsönszerződés megkötése előtt tett tartozáselismerés mind a bizonyítási terhet, mind a felmondás jogszerűségének vizsgálhatósága szempontjából a fogyasztót hátrányos helyzetbe hozza. Az elsőfokú bíróság a Hpt. 51. §-ára történő felperesi hivatkozást nem találta alaposnak, mivel a hitelező a követelése érvényesítése érdekében a közjegyző és a bíróság részére közölheti az adóssal kapcsolatos adatokat. Nem találta helytállónak a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontjára történő utalást, mivel e rendelkezés nem jogosítja fel a hitelezőt egyoldalúan a szerződéses feltétel értelmezésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a II. és III. rendű alperesek éltek fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását, a kereset elutasítását kérték. Fellebbezésüket azzal indokolták, hogy megítélésük szerint az elsőfokú bíróság a feltárt tényállásból helytelen jogi következtetésre jutott, ítélete megalapozatlan és indokolási kötelezettségének sem tett eleget a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja tekintetében, ugyanis csupán kijelentette, hogy a rendelkezés ezen jogszabályhely alapján is tisztességtelen. A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjára vonatkozó bírói megállapítások valótlanok, megalapozatlanok, ugyanis az adóssal szembeni közvetlen végrehajtási eljárást a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés és nem a támadott rendelkezés alapozza meg. A végrehajtási eljárásban az adósra hárul a követelés terjedelmére vonatkozó ellenbizonyítás terhe, ezt nem e feltétel, hanem jogszabály rendeli. Egyebekben fenntartották az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatukat és utaltak a perbelivel hasonló tényállás alapján született 1/2018. Gazdasági Elvi határozatra.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a 29.G.41.413/2017/15. számú végzésével megállapította, hogy az I. rendű alperes neve I. rendű alperes jogutódja az II. rendű alperes neve II. rendű alperes, melynek jogutódja a perben az III. rendű alperes neve III. rendű alperes; a per a felperes, valamint az I., II. és III. rendű alperesek között folytatódik. A végzés indokolása szerint az II. rendű alperes neve alperesi jogutód és az III. rendű alperes neve jogutód között 2016. november 2. napján engedményezési szerződés jött létre, mely alapján a Ptk. 6:193. §-a szerint a kölcsönszerződés alapján fennálló jogok és kötelezettségek, valamint követelések tekintetében szerződéses jogutódlásra került sor. Ennek eredményeképpen az engedményezési szerződéssel az alperesi jogutód a III. rendű alperes a II.

rendű alperes helyébe lépett és átszálltak rá a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok, valamint a kamatkövetelés is.

Mindezen körülményeket az elsőfokú bíróság ítélete meghozatalakor figyelmen kívül hagyta, így a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetet ugyanazon érvek alapján kellett volna elutasítani, mint ahogy azt az I. rendű alperessel szembeni kereset vonatkozásában tette, ugyanis a fentiek szerint a II. rendű alperesnek sincs a jelen esetben passzív perbeli legitimációja.

Az ítéletábra vizsgálta a perbeli kölcsönszerződés I.4.6. pontja tisztességtelenségét, a Kúria EBH2018. G.1. számon közzétett elvi határozatában, valamint a BH2018. 146. számú jogesetében foglalt szempontok szerint és megállapította, hogy a támadott rendelkezés - mely a Kúria által vizsgált szerződéses rendelkezéssel lényegében hasonló - a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapul vételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült nyilvántartást tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáslismerő nyilatkozatnak, ezért a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét. A Kúria hivatkozott e körben a Ptk. 242. §-ában, a Vht. 21. §-ában, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 111. § (1) bekezdésében és a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés i) és j) pontjában foglaltakra.

A támadott rendelkezés a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja szerint sem tisztességtelen, ugyanis e rendelkezésnek a nyelvtani és a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13. EK irányelv 3. Cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1.m) pontja szerinti értelmezéséből az következik, hogy a kikötés akkor tisztességtelen, ha a fogyasztóval szerződő felet, tehát a pénzintézetet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. E rendelkezés azonban ilyen feltételt nem tartalmaz, ezért a feltétel a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja szerint sem minősül tisztességtelennek.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

A II. és III. rendű alperesek fellebbezése sikeres volt, ezért a felperes a Pp. 78. §-a alapján köteles az első- és másodfokú eljárásban felmerült költségüket megfizetni. Az ítéletábra a jogi képviselőjük első- és másodfokú eljárásban felmerült munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése szerint határozta meg. Leróttak továbbá 48.000 forint fellebbezési illetéket, melyet a felperes szintén köteles részükre megtéríteni.

Budapest, 2018. június 19.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

. Molnár Ágnes s.k.
előadó bíró

Spiegelbergerné dr. Pofonka Mariann s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: